

Natuuronderzoek Veenendaal-Oost

Oriënterend onderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor natuur

Definitief

Gemeente Veenendaal

Sweco Nederland B.V.
Arnhem, 28 oktober 2016

Verantwoording

Titel : Natuuronderzoek Veenendaal-Oost

Subtitel : Oriënterend onderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor natuur

Projectnummer : 348469

Referentienummer : SWNL0194361

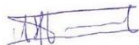
Revisie : D1

Datum : 28 oktober 2016

Auteur(s) : ing. A.M. Poelmans

E-mail adres : arjen.poelmans@sweco.nl

Gecontroleerd door : mr. A.H. Tuitert

Paraaf gecontroleerd :

Goedgekeurd door : ing. R. Krom

Paraaf goedgekeurd :

Contact : Sweco Nederland B.V.
Velperweg 26
6824 BJ Arnhem
Postbus 485
6800 AL Arnhem
T +31 88 811 66 00
F +31 30 310 04 14
www.sweco.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Kader van het onderzoek.....	4
1.3	Uitgevoerde natuuronderzoeken en verleende ontheffingen.....	6
2	Plangebied	7
2.1	Ligging plangebied.....	7
2.2	Plangebied	7
2.3	voorgenomen activiteiten	9
3	Natuurbeschermingswet	10
3.1	Toetsingskader	10
3.2	Inventarisatie.....	10
3.3	Analyse van de mogelijke effecten	11
4	Flora- en faunawet	13
4.1	Toetsingskader	13
4.2	Methode	14
4.3	Voorkomende ecotopen.....	15
4.4	Planten	15
4.5	Vleermuizen	16
4.6	Grondgebonden zoogdieren	19
4.7	Vogels	20
4.8	Amfibieën	24
4.9	Reptielen	26
4.10	Vissen	27
4.11	Ongewervelden.....	27
5	Natuurbeleidskaders	28
5.1	Toetsingskader	28
5.2	Ecologische Hoofdstructuur	28
6	Wet natuurbescherming.....	30
6.1	Toetsingskader	30
6.2	Natura 2000 – gebieden	30
6.3	Soorten.....	30
6.3.1	Nieuw beschermde soorten	30
7	Conclusies.....	32
8	Literatuur	35

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Voor de woningbouwontwikkeling Veenendaal-Oost moet voor eind 2016 een actualisatie van het bestemmingsplan plaatsvinden. In dit bestemmingsplan zal de nieuwbouw van woningen en enkele voorzieningen worden mogelijk gemaakt. Voor de actualisatie van het bestemmingsplan dienen de reeds uitgevoerde natuuronderzoeken (1.2 uitgevoerde onderzoeken) geactualiseerd te worden.

Ten behoeve van de werkzaamheden is het noodzakelijk om de eventuele gevolgen voor natuur in het kader van de natuurwet- en regelgeving te onderzoeken. Het plangebied kan als rust- of verblijfplaats dienen voor verschillende diersoorten. Veel dieren en planten zijn middels de Flora- en faunawet beschermd. Om inzichtelijk te krijgen of voor het uitvoeren van de werkzaamheden een ontheffing nodig is in het kader van de Flora- en de faunawet, is het noodzakelijk om te weten of er beschermde dieren en/of planten op het terrein voorkomen.

Mogelijk liggen er beschermde gebieden in de directe omgeving van het terrein waarop de ingreep effect kan hebben. Dit is van belang te weten in verband met de Natuurbeschermingwet en eventuele beleidsmatige bescherming.

De voorliggende rapportage beschrijft de resultaten van een (verkennend) natuuronderzoek aangevuld met de resultaten van het aanvullend natuuronderzoek. Het betreft een beoordeling van de huidige en potentiële aanwezigheid van beschermde soorten planten en dieren in het plangebied en de te verwachten effecten van de voorgenomen ingreep op beschermde soorten en gebieden. Het verkennend natuuronderzoek vindt plaats aan de hand van een bronnenonderzoek en een veldbezoek. Tijdens het veldbezoek is op basis van habitatgeschiktheid een expert-inschatting gemaakt welke soorten voor kunnen komen en welke soorten op voorhand uit te sluiten zijn. Voor soorten waar het gebied potentieel geschikt voor is, is een aanvullend natuuronderzoek uitgevoerd. Op basis van de resultaten is bepaald of sprake is van mogelijke effecten bij de voorgenomen ontwikkeling en is de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan bepaald.

1.2 Kader van het onderzoek

Projecten of handelingen moeten getoetst worden aan de wet- en regelgeving voor natuur.

De natuurbescherming in Nederland bestaat uit de volgende kaders:

- Natuurbeschermingswet 1998: Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten
- Flora- en Faunawet: individuele soorten
- Provinciaal beleid: Ecologische Hoofdstructuur en eventuele weidevogelgebieden en ganzenfoerageergebieden

Per 1 januari 2017 is de inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming voorzien.

De Wet natuurbescherming vervangt drie huidige natuurwetten:

- Natuurbeschermingswet 1998
- Flora- en faunawet
- Boswet

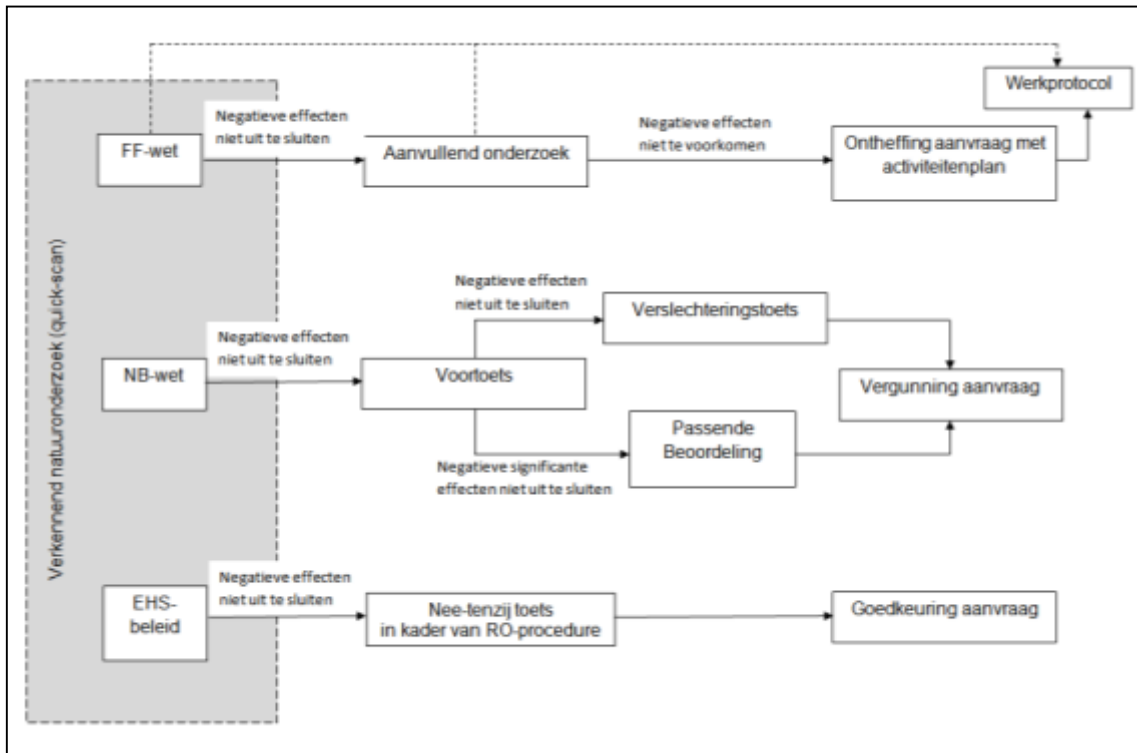
Ten aanzien van Natura 2000 zijn er weinig wijzigingen in de Wet natuurbescherming voorzien ten opzichte van de bepalingen uit de Natuurbeschermingswet 1998. Voor beschermde natuurmonumenten geldt dat de beschermingsstatus van deze gebieden in de nieuwe wet vervalt.

Toetsing aan (oude doelen van) beschermde natuurmonumenten is derhalve vanaf het moment van inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming niet meer noodzakelijk.

Ten aanzien van beschermde soorten verandert e.e.a. in de Wet natuurbescherming ten opzichte van de Flora- en faunawet. Zo zijn enkele soorten die onder de Flora- en faunawet zwaarder zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming niet langer wettelijk beschermd. Het betreft soorten als kleine modderkruiper, bittervoorn en rivierdonderpad en veel plantensoorten. De nieuwe wet biedt daarnaast bescherming aan enkele soorten die momenteel onder de Flora- en faunawet nog niet zijn beschermd. Dit betreft met name enkele planten- en insectensoorten.

Op dit moment is nog niet bekend welk beschermingsregime gaat gelden voor de categorie 'overige soorten' (soorten die niet staan op Bijlage IV van de Habitatrichtlijn). De provincies en het ministerie van EZ hebben de vrijheid om soorten binnen deze categorie van soorten vrij te stellen van de ontheffingsplicht uit de nieuwe wet.

Het natuuronderzoek is er op gericht om inzicht te krijgen in de mogelijke effecten op beschermde natuurwaarden in en om het plangebied en de mogelijke vervolgstappen die moeten worden genomen met betrekking tot nadere procedures en de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan. In figuur 1.2 is aangegeven welke procedures mogelijk moeten worden doorlopen.

Figuur 1.2 Procedureschema wet – en regelgeving natuurbescherming

1.3 Uitgevoerde natuuronderzoeken en verleende ontheffingen

Voor het bestemmingsplan Veenendaal-Oost zijn in het kader van de verschillende actualisatie diverse natuur/flora- en faunaonderzoeken uitgevoerd. Hieronder is een overzicht van de verschillende onderzoeken weergegeven.

- Gevolgen natuurbeschermingswetgeving Veenendaal-oost (TAUW, 2004)
- Natuuronderzoek 2007 (PM)
- Aanvullend vissen- en vleermuisonderzoek (TAUW, 2011)
- Voortoets Nbwet bestemmingsplan Veenendaal Oost (Grontmij, 2015)

De volgende ontheffingen artikel 75 Flora- en faunawet zijn verleend:

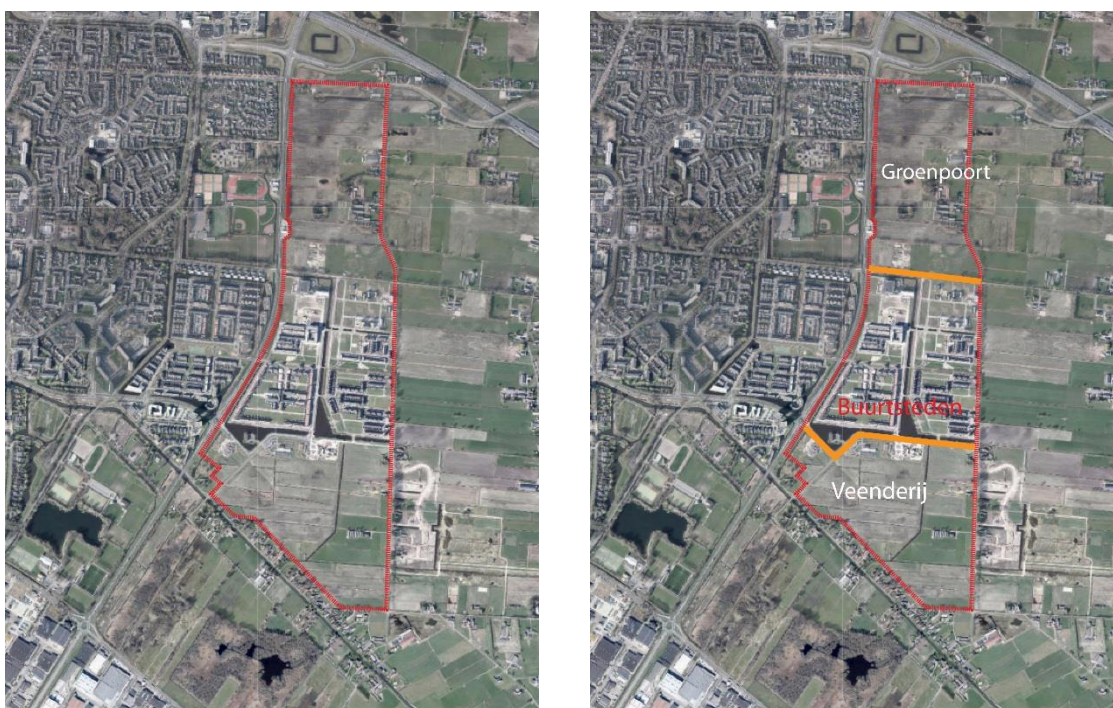
In 2007 is een ontheffing Flora- en faunawet (kenmerk FF/75C/2007/0103A) verleend voor de gewone dwergvleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis, steenuil en bittervoorn. De ontheffing was geldig van 16 augustus 2007 tot en met 1 augustus 2012.

In 2013 is een ontheffing Flora- en faunawet (kenmerk FF/75C/2013/0169) verleend voor de grote modderkruiper, kleine modderkruiper en bittervoorn voor het deelgebied Veenderij. De ontheffing is geldig van 20 september 2013 tot en met 19 september 2018.

2 Plangebied

2.1 Ligging plangebied

Globaal gesproken is het plangebied van het bestemmingsplan Veenendaal-Oost aan de oostzijde van Veenendaal gesitueerd, tussen de Bisschop Davidsgrift (Valleikanaal) en de rijksweg A12. De begrenzing van het gebied wordt aan de westzijde gevormd door de Rondweg-Oost, aan de noord- en oostzijde door respectievelijk de Buurtlaan-oost en de Dragonderweg, en aan de zuidzijde door een denkbeeldige lijn die op wisselende afstand het Gelders Benedeneind volgt. Onderstaande figuur toont het plangebied Veenendaal-Oost.

Figuur 1.1 ligging van het plangebied Veenendaal-Oost en indeling de deelgebieden (luchtfoto Geoweb, 2013)

2.2 Plangebied

Het plangebied bestaat uit drie deelgebieden; Groenpoort, Buurtstede en Veenderij (figuur 1.1).

Groenpoort

Deelgebied Groenpoort is nog onbebouwd (nieuwbouw) en bestaat uit agrarisch gebied met enkele bebouwing langs de noord- en oostkant (foto 1 t/m 8). In het plangebied zijn een aantal singels aanwezig en centraal in het gebied zijn twee poelen, een vijver en bosje bestaande uit wilgen aanwezig. Langs de Dragonderweg (oostkant) en de Buurtlaan-oost (noordkant) is laanbeplanting aanwezig. De plannen voor de realisatie van woonbouw zijn in ontwikkeling. De start van de werkzaamheden is nog onbekend.

Foto 1 & 2 impressie plangebied

Foto 3 poel met oeverwaluwand

Foto 4 agrarisch gebied

Foto 5 & 6 vijver omringend met bomen

Foto 7 & 8 bebouwing langs de ostrand

Buurtstede

Deelgebied Buurtstede, centraal gelegen in het plangebied, is grotendeels bebouwd met woningbouw (foto 9 en 10). In het gebied zijn naast bebouwing en infrastructuur ook enkele grotere watergangen (centraal en zuidkant) aanwezig. In het plangebied wordt momenteel nog gebouwd.

Foto 9 en 10 noordrand deelgebied Buurtstede

Veenderij

Deelgebied Veenderij is momenteel in ontwikkeling (foto 11 en 12). De werkzaamheden zijn gestart om het plangebied bouwrijp te maken.

Foto 11 en 12 plangebied Veenderij

2.3 voorgenomen activiteiten

Met de uitwerking van het geldende bestemmingsplan kan in Veenendaal-Oost het volgende programma gerealiseerd worden:

- 3.000 tot 3.500 woningen: noord 900 (minimaal) tot 1.250 (maximaal) woningen, midden 1.050 tot 1.675 woningen (inmiddels grotendeels gerealiseerd), zuid 825 tot 1.225 woningen.
- Maximaal 5.000 m² detailhandel.
- Voorzieningen (sociaal-maatschappelijk, buurtvoorzieningen medisch, educatief en soortgelijk). Het bestemmingsplan gaat uit van een centraal voorzieningencluster van maximaal 16.500 m² (inclusief maximaal 5.000 m² detailhandel en 11.500 m² voor maatschappelijke functies) in deelgebied Buurtstede. Bedrijven (categorie 1 en 2 Staat van bedrijfsactiviteiten).

3 Natuurbeschermingswet

3.1 Toetsingskader

De Natuurbeschermingswet 1998 (Nbwet) heeft als doel het beschermen van Natura 2000-gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijn) en Beschermdenatuurmonumenten in Nederland. Projecten of handelingen die negatieve effecten op deze beschermde gebieden kunnen hebben, zijn in beginsel niet toegestaan.

Voor Natura 2000-gebieden geldt een toetsing in het kader van artikel 19. In dit kader is ook toetsing nodig van effecten in het kader van de externe werking van toepassing. Bij de toetsing zijn er de volgende procedurevarianten:

- Geen nader onderzoek: effecten kunnen op voorhand worden uitgesloten (er zijn geen Natura 2000-gebieden in de omgeving aanwezig)
- Voortoets: effecten kunnen niet op voorhand worden uitgesloten
- Verslechteringstoets: effecten kunnen op basis van de Voortoets niet worden uitgesloten, significantie hiervan wel
- Passende beoordeling: significantie van effecten kan op basis van de Voortoets of Verslechteringstoets niet worden uitgesloten
- ADC-toets: indien significantie van effecten op basis van de Passende beoordeling niet kan worden uitgesloten. Aangetoond dient te worden dat er geen alternatieven zijn met minder effecten, er sprake is dwingende redenen van groot openbaar belang en in compensatie is voorzien.

Ten aanzien van effecten van stikstofdepositie is sinds 1 juli 2015 het Programma Aanpak Stikstof van kracht. Met behulp van het rekenprogramma AERIUS kan bepaald worden of plannen en projecten leiden tot een toename aan depositie op Natura 2000-gebieden. Afhankelijk van de uitkomsten van deze berekening:

- Kan het project doorgang vinden zonder verdere procedure (bijdrage lager dan 0,05 mol N/ha/jr);
- Kan het project doorgang vinden met een melding (tussen 0,05 – 1.00 mol N/ha/jr) ;
- Of is een Natuurbeschermingswetvergunning noodzakelijk (en groter dan 1.00 mol N/ha/jr)

Dit geldt alleen voor niet prioritaire projecten die zijn opgenomen in de Regeling PAS. Voor prioritaire project is ontwikkelingsruimte gereserveerd en is een berekening of toetsing niet nodig.

Indien negatieve effecten op Natura 2000-gebieden niet zijn uit te sluiten is in ieder geval een vergunning noodzakelijk.

Voor Beschermdenatuurmonumenten geldt een lichtere toetsing conform artikel 16. Voor deze gebieden is het uitvoeren van een Passende beoordeling niet noodzakelijk. Op deze gebieden is conform artikel 65 wel externe werking van toepassing. Het bevoegd gezag bepaalt of een vergunning al dan niet nodig is.

3.2 Inventarisatie

Voor het plangebied Veenendaal-Oost is in 2015 een Voortoets (Grontmij 2015) in het kader van de Nbwet uitgevoerd. De analyse en conclusies uit deze Voortoets zijn opgenomen in deze rapportage.

Het plangebied ligt volledig buiten de begrenzing van Natura 2000-gebieden en/of Beschermd natuurmonumenten. Op korte afstand (circa 170 m) van het plangebied ligt het Natura 2000-gebied Binnenveld (deelgebieden De Hel/Blauwe Hel en Bennekomse Meent) en in de ruimere omgeving (> 3km) liggen nog enkele Natura 2000-gebieden en/of Beschermd natuurmonumenten waarop mogelijk effecten als gevolg van externe werking kunnen optreden. Andere Natuurbeschermingswetgebieden liggen op grote afstand (> 10 km) van het plangebied, waardoor effecten op voorhand kunnen worden uitgesloten.

Tabel 2.1: Afstand relevante Natuurbeschermingswetgebieden tot het plangebied

Natura 2000-gebied	Afstand tot plangebied
Binnenveld (De Hel/Blauwe Hel en Bennekomse Meent)	170 m
Veluwe	5,8 km
Rijntakken (uiterwaarden Nederrijn)	5,7 km
Beschermd natuurmonument	Afstand tot plangebied
Meeuwenkampje	3 km

Figuur 2.1: Ligging Natura 2000-gebieden en Beschermd natuurmonumenten in de omgeving van het plangebied (rood omlijnd). Bron: webkaart provincie PRV Utrecht.

3.3 Analyse van de mogelijke effecten

In de Voortoets Nbwet bestemmingsplan Veenendaal-Oost is een uitgebreide analyse van de mogelijke effecten op Natura 2000-gebieden en Beschermd Natuurmonumenten uitgevoerd voor zowel de aanleg als gebruiksfase. De conclusie uit de Voortoets is hieronder aangegeven.

Uit de effectbeoordeling blijkt dat als gevolg van het voorgenomen bestemmingsplan Veenendaal-Oost geen sprake is van een significant negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied. De Natuurbeschermingswet 1998 (artikel 19j) staat derhalve niet aan de uitvoerbaarheid van het plan in de weg. De ontwikkeling van de woningbouwlocatie Veenendaal-Oost zit als prioritair project in het Programma Aanpak Stikstof (PAS), waardoor ontwikkelingsruimte voor de ontwikkeling van deze locatie is gereserveerd in het kader van het PAS.

Als gevolg van het voorgenomen plan kunnen effecten als gevolg van stikstofdepositie op het Beschermd natuurmonument Meeuwenkampje niet op voorhand worden uitgesloten aangezien Beschermd natuurmonumenten geen onderdeel uitmaken van het PAS. Er kan dus voor het Beschermd natuurmonument geen gebruik worden gemaakt van de ontwikkelingsruimte in het kader van het PAS.

Binnen de huidige wetgeving (Natuurbeschermingswet 1998) moet voorafgaand aan de uitvoering van de woningbouw een stikstofberekening gemaakt worden om te bepalen welke effecten als gevolg van stikstofdepositie op het Beschermd natuurmonument kunnen optreden. Indien sprake is van een toename aan stikstofdepositie > 0,05 mol N/ha/jr, dan is mogelijk een vergunning op grond van artikel 16 Nbwet noodzakelijk. Voor Beschermd natuurmonumenten hoeft echter geen plantoets op grond van artikel 19j Nbwet uitgevoerd te worden. De Natuurbeschermingswet 1998 (artikel 19j) staat voor wat betreft dit aspect derhalve niet aan de uitvoerbaarheid van het plan in de weg.

Met de inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming (1 januari 2017) vervalt de beschermingsstatus van Beschermd natuurmonumenten en is het uitvoeren van een stikstofberekening niet meer aan de orde. Er hoeft dan ook geen vergunning meer aangevraagd te worden voor Beschermd natuurmonumenten.

4 Flora- en faunawet

4.1 Toetsingkader

De Flora- en faunawet regelt de bescherming van soorten planten en dieren in ons land. De beschermde soorten zijn op grond van het Vrijstellingenbesluit onderverdeeld in verschillende beschermingscategorieën, de zogeheten 'tabel 1-soorten', 'tabel 2-soorten' en 'tabel 3-soorten'. Vogels zijn niet in deze categorieën ingedeeld.

De toetsing in het kader van de Flora- en faunawet vindt plaats aan de hand van de volgende in het kader van ruimtelijke ontwikkeling relevante verbodsbepalingen:

- Artikel 8: Het is verboden beschermde planten te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
- Artikel 9: Het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- Artikel 10: Het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten.
- Artikel 11: Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

De zwaarte van toetsing is afgestemd op de gunstige staat van instandhouding van soorten. Hierbij wordt er onderscheid gemaakt in de volgende groepen met een eigen toetsingsregime:

- *Algemene soorten (tabel 1-soorten)*

Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling. Er hoeft in dit kader geen ontheffing aangevraagd te worden;

- *Overige soorten (tabel 2-soorten)*

Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling, indien wordt gewerkt volgens een door de minister van EZ (voorheen EL&I, LNV) goedgekeurde gedragscode. Voor de gemeente Dalfsen, Staphorst en Zwartewaterland is een gedragscode Flora- en Faunawet opgesteld. Indien dit niet het geval is dan moet ontheffing aangevraagd worden, deze valt onder de lichte toets (geen aantasting van de gunstige staat van instandhouding van de soort);

- *Soorten bijlage IV Habitatrichtlijn en bijlage 1 AMvB (tabel 3-soorten)*

Voor deze soorten moet wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing aangevraagd worden. De ontheffingsaanvraag valt onder de zware toets, hetgeen inhoudt dat:

- er sprake dient te zijn van een bij de wet genoemd belang;
- er geen andere bevredigende oplossing mogelijk is;
- er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort(en).

Vogels zijn niet ingedeeld in bovengenoemde categorieën. Alle inheemse vogelsoorten zijn beschermd. Het is daarom bijvoorbeeld verboden nestelende en/of broedende vogels te verstoren, eieren te rapen of nesten en andere vaste rust- en verblijfplaatsen te vernietigen. Uitgangspunt hierbij is dat nesten van vogels alleen beschermd zijn indien deze in gebruik zijn tijdens het broedseizoen.

Voor een aantal vogelsoorten (genoemd in de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnes-ten' van het ministerie van EZ) die jaarlijks van het zelfde nest gebruik maken of geen eigen nest kunnen bouwen geldt een uitzondering, Nesten van deze soorten worden beschouwd als vaste rust- en verblijfplaats in de zin van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Deze nesten zijn jaarrond beschermd, mits niet permanent verlaten.

Om te voorkomen dat nestelende en/of broedende vogels verstoord worden, dienen versto- rende werkzaamheden altijd zo veel mogelijk buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd en dient gecontroleerd te worden of mogelijk jaarrond beschermde nesten worden aangetast door de werkzaamheden. Het beschermingsregime voor vogels komt overeen met dat van tabel 3- soorten. Ontheffing kan slechts worden verleend wanneer er geen andere bevredigende oplos- sing bestaat en indien geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Daarnaast kan alleen ontheffing worden verkregen indien er sprake is van een in de wet genoemd belang. Dit betreft voor vogels alleen belangen die te maken hebben met openbare veiligheid, luchtvaartveiligheid, onderzoek en volksgezondheid (geen ruimtelijke ont- wikkelingen).

4.2 Methode

Bronnenonderzoek

De inventarisatie betreft een onderzoek naar de actueel en potentieel voorkomende be- schermde soorten in het plangebied. De inventarisatie bestaat uit een bronnenonderzoek, een verkennend veldbezoek en habitatgeschiktheid beoordeling.

Het bronnenonderzoek heeft als doel een overzicht te verkrijgen van de beschikbare informatie met betrekking tot het voorkomen van beschermde soorten in het plangebied en omgeving. Hiervoor zijn de volgende bronnen gebruikt:

- NDFF gegevens
- Telmee.nl
- www.ravon.nl
- Vissenatlas Gelderland (Van Kessel & Kranenbarg, 2012)
- Verspreidingsatlas van zoogdieren in de Provincie Utrecht (Wansink, D. 2012)

Afbakering plangebied

Het deelgebied Buurtstede is grotendeels gerealiseerd. In dat kader is deelgebied Buurtstede in het flora- en faunaonderzoek met uitzondering van de laanstructuren buiten beschouwing gela- ten. Deelgebied Veenderij is in ontwikkeling, in 2016 is gestart met het bouwrijpmaken van het terrein. De onderzoeken (vissen en vleermuizen) voor dit deelgebied zijn in 2011 uitgevoerd en de ontheffing Flora- en faunawet voor vissen is verleend.

Habitatgeschiktheidsbeoordeling

Op basis van een veldbezoek op 7 april 2016 door een ecoloog van Grontmij is de geschiktheid van biotopen voor beschermde soorten beoordeeld. Deze beoordeling brengt samen met bron- nenonderzoek de beschermde soorten (groepen) in beeld die in het plangebied (kunnen) voor- komen.

Aanvullend natuuronderzoek

Op basis van het verkennend natuuronderzoek (Sweco, 2016) zijn aanvullende onderzoeken uitgevoerd voor vleermuizen, grondgebonden zoogdieren, vogels, amfibieën en vissen. In on- derstaande tabel 1 is een overzicht van de uitgevoerde onderzoeken weergegeven. De onder- zoeken zijn uitgevoerd conform de geldende protocollen en richtlijnen (o.a. SOVON). De onder- zoeken zijn in het kader van de Flora- en faunawet drie jaar geldig.

Tabel 1 overzicht uitgevoerde onderzoeken

Onderzoek	Datum onderzoek	tijdstip	Opmerking
<i>Flora</i>	mei – juli	overdag/avond	gecombineerd met overige onderzoeken
<i>Vleermuizen</i>	31 mei 2016	avond	
	30 juni 2016	avond	
	10 juli 2016	ochtend	
	31 augustus	avond	
	30 september	avond	
<i>Grondgebonden zoogdieren</i>	april - augustus		steenmarter, gecombineerd overige onderzoeken
<i>Vogels</i>	16 maart 2016	middag & avond	steenuil, kerkuil, ransuil, buizerd
	04 april 2016	avond	steenuil, kerkuil, ransuil
	07 april 2016	overdag	buizerd, huismus, ooievaar
	12 april 2016	avond	steenuil, kerkuil, ransuil
	20 april 2016	overdag	buizerd
	12 mei 2016	overdag	buizerd, huismus, ooievaar
	21 juni 2016	avond	gierzwaluw
	30 juni 2016	avond	gierzwaluw
	18 juli 2016	avond	gierzwaluw, ooievaar
<i>Vissen en amfibieën</i>	12 mei 2016	avond	rugstreeppad
	31 mei 2016	middag en avond	vissen en amfibieën (schepnet)
	21 juni 2016	avond	rugstreeppad
	30 juni 2016	avond	vissen en amfibieën (schepnet)

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Er is vervolgens gekeken of deze soorten(groepen) beïnvloed kunnen worden door voorgenomen activiteiten. Op basis van deze analyse wordt geconcludeerd voor welke soorten(groepen) een bij mogelijke effecten een ontheffing in kader van Flora- en faunawet aangevraagd.

4.3 Voorkomende ecotopen

In het plangebied komen de volgende ecotopen voor:

- Bebouwing: woonhuis, schuren
- Erf inrichting (bomen, struiken, gras)
- Singels en laanbeplanting (elzen, essen)
- Poelen
- Vijver
- Watergangen
- Laanbeplanting (Dragonderweg)
- Agrarisch gebied (maïs/grasland)

4.4 Planten

Bronnenonderzoek

Op basis van de beschikbare verspreidingsgegevens zijn er geen zwaarder beschermde soorten (tabel 2 & 3 Ff-wet) in het plangebied waargenomen. In de directe omgeving, buiten het plangebied zijn onder andere klokjesgentiaan, rietorchis, kleine zonnedauw, waterdriehblad, wilde marjolein en daslook waargenomen. Deze soorten zijn in (recent ontwikkelde) natuurgebieden vastgesteld.

Oriënterend veldonderzoek

Het plangebied bestaat grotendeels uit agrarische gronden (o.a. maïs en gras), gronden die intensief bewerkt en bemest worden. Tijdens het veldbezoek zijn geen groeiplaatsen aangetroffen die geschikt kunnen zijn voor zwaarder beschermde soorten. Zwaarder beschermde soorten die in de omgeving zijn vastgesteld zijn gebonden aan specifieke milieus welke in het plangebied ontbreken.

Aanvullend onderzoek

Tijdens de verschillende gecombineerde onderzoeken zijn geen zwaardere beschermde planten in het plangebied aangetroffen. In juli zijn aan de zuidkant van de begroeide vijver enkele tientallen breedbladige wespenorchissen aangetroffen, dit betreft een licht beschermde soort (tabel 1 Ff-wet).

Toetsing Flora- en faunawet

Voor planten is er voor de voorgenomen ontwikkeling geen nader onderzoek of ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk. Voor tabel 1 soorten geldt een vrijstelling in het kader van de Flora- en faunawet voor ruimtelijke ontwikkelingen.

4.5 Vleermuizen

Bronnen

Op basis van beschikbare verspreidingsgegevens en de resultaten van het vleermuisonderzoek (Tauw, 2012) komen de volgende soorten voor in en in de directe omgeving waarin het plangebied is gelegen; gewone dwergvleermuis, laatvlieger, watervleermuis en ruige dwergvleermuis. Tijdens het vleermuisonderzoek (Tauw, 2012) zijn foeragerende gewone dwergvleermuis, laatvlieger, watervleermuis en ruige dwergvleermuis in het deelgebied Veenderij aangetroffen. Ter hoogte van de laanbeplanting langs de Dragonderweg (zuidelijk deel) is een vliegroute van de gewone dwergvleermuis vastgesteld.

Oriënterend veldonderzoek

Tijdens het veldbezoek is het plangebied beoordeeld op geschiktheid voor vleermuizen, hierbij is gekeken naar geschiktheid als vaste rust- en verblijfplaatsen, foerageergebied en elementen welke geschikt kunnen zijn als vliegroute. De bestaande gebouwen met uitzondering van een aantal schuren in het deelgebied Groenpoort en Veenderij zijn potentieel geschikt als vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen. Beplantingsstructuren (laanbeplanting en singels) in met name deelgebied Groenpoort zijn potentieel geschikt als vlieg- en foerageerroute voor vleermuizen. In deelgebied Veenderij zijn de beplantingsstructuren niet meer aanwezig. Recent is de laanbeplanting langs de Dragonderweg ter hoogte van plangebied Veenderij verwijderd.

Foto 13 laanstructuur Dragonderweg mogelijk geschikt als vliegroute voor vleermuizen

Foto 14 laanstructuur Spitsbergenweg aan de noordzijde van Buurtstede

Aanvullend vleermuisonderzoek

In de periode mei t/m september is een vleermuisonderzoek uitgevoerd. Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol 2013. Het protocol schrijft voor dat vleermuisinventarisatie in verschillende periodes in het jaar uitgevoerd moeten worden.

De inventarisatie van vleermuizen bestaat uit het onderzoeken van functies voor vleermuizen in het plangebied. De vleermuisinventarisaties worden met behulp van een zogenaamde batdetector uitgevoerd. Onderzoek wordt gedaan naar:

- Zomer- en kraamverblijven van vleermuizen
- Paarverblijven en zwermplaatsen van vleermuizen
- Vliegroutes en foerageergebied

In totaal zijn vijf veldbezoeken uitgevoerd in de periode mei t/m eind september 2016. In onderstaande tabel (tabel 2) zijn de data en weersomstandigheden van de veldbezoeken weergegeven. De veldbezoeken zijn uitgevoerd conform de voorwaarden uit het vleermuisprotocol 2013.

Tabel 2: Data en weersomstandigheden van de vleermuisinventarisaties

<i>Datum</i>	<i>Soort bezoek</i>	<i>Weersomstandigheden</i>
31-5-2016	Avondbezoek	Ca. 18°C, licht bewolkt, droog
30-6-2016	Avondbezoek	Ca. 15°C, zwaar bewolkt, droog
10-7-2016	Ochtendbezoek	Ca. 19°C, licht bewolkt, droog
31-8-2016	Avondbezoek	Ca. 18°C, licht bewolkt, droog
30-9-2016	Avondbezoek	Ca. 17°C, licht bewolkt, droog

De vleermuisinventarisaties zijn uitgevoerd met een Pettersson D240x batdetector. Dit apparaat zet de ultrasonische geluiden van vleermuizen om in voor mensen hoorbare tonen. Tevens kunnen de geluiden vertraagd (time-expansion) worden opgenomen voor analyse achteraf, omdat sommige soorten moeilijk te determineren zijn in het veld. Het gebruik van een Pettersson D240x batdetector is conform de voorwaarden voor materiaalgebruik vanuit het Vleermuisprotocol.

Resultaten vleermuisonderzoek

Tijdens het vleermuisonderzoek in 2016 zijn gewone dwergvleermuis, ruige vleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis waargenomen. Het gebied heeft de functie van vaste rust- en verblijfplaats (gewone dwergvleermuis, ruige vleermuis), foerageergebied (gewone dwergvleermuis, ruige vleermuis en water) en vliegroute (gewone dwergvleermuis) voor de bovengenoemde soorten (figuur 3.1).

Verblijfplaatsen

Tijdens alle vleermuisbezoeken zijn enkele gewone dwergvleermuizen aangetroffen in de woningen aan Buurtlaan 84, 86, 88 en 90 en aan de Dragonderweg 6. Het betreft hier een zomer-verblijfplaats van klein groepje gewone dwergvleermuis (maximaal 4 exemplaren). Omdat een winterverblijfplaats niet uit te sluiten is zal dit verblijf naar verwachting jaarrond worden gebruikt.

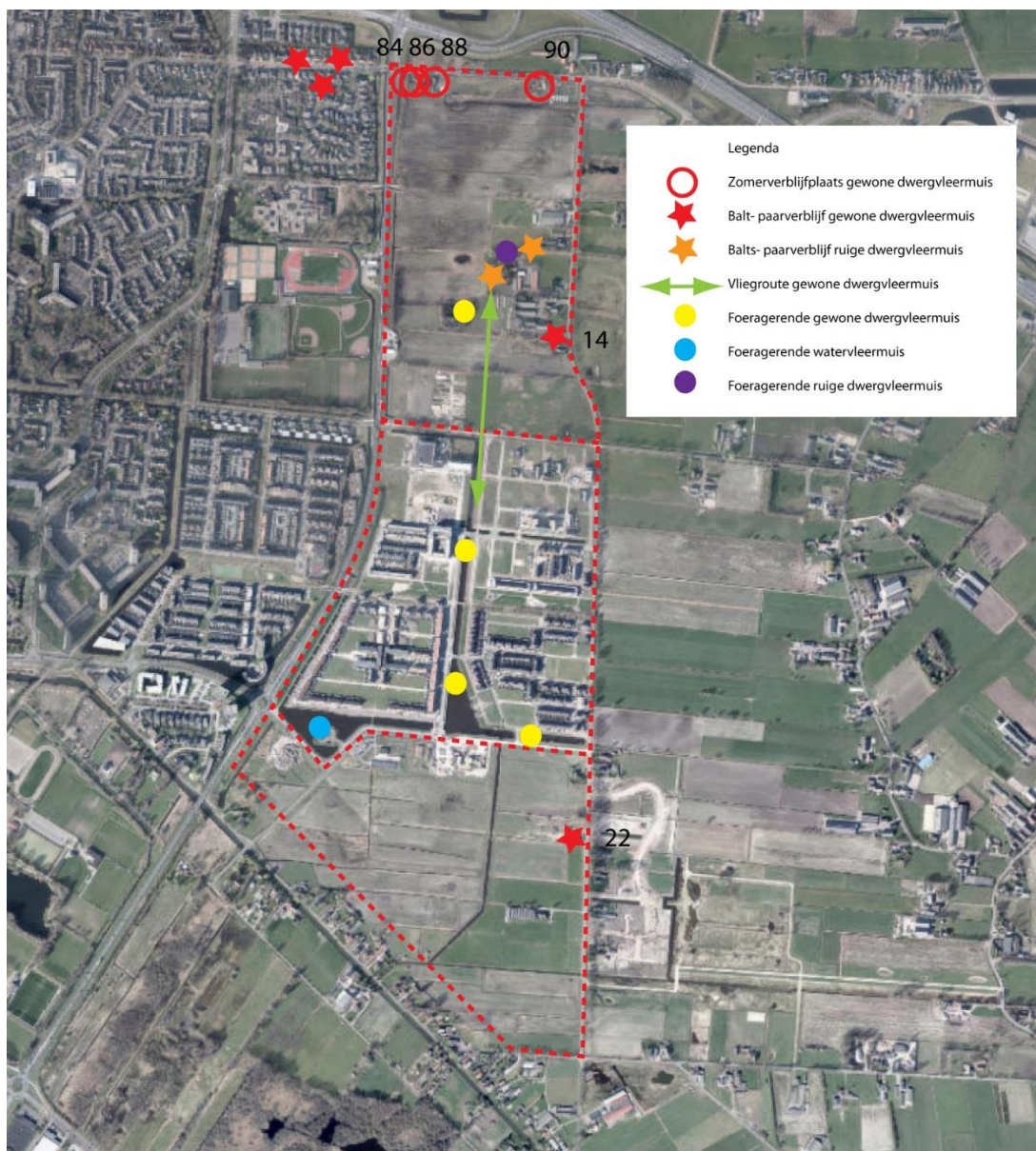
Balts – paarverblijf van gewone dwergvleermuis zijn aangetroffen in de woningen langs de Dragonderweg 14 en 22. Twee paarverblijven (baltsplaatsen) van de ruige dwergvleermuis zijn vastgesteld in het populierenbos ter hoogte van Dragonderweg 10.

Vliegroute

Tijdens verschillende bezoeken is een vliegroute van gewone dwergvleermuis van de Buurstede rechtstreeks naar de vijver in deelgebied Groenpoort vastgesteld. De vleermuizen volgden hierbij de bestaande elzenstructuren. De brede watergang in deelgebied Buurstede wordt eveneens gebruikt als vlieg- en foerageroute door de gewone dwergvleermuis, enkele tientallen gewone dwergvleermuizen zijn hier waargenomen. Langs de Dragonderweg is geen vliegroute vastgesteld, enkel foeragerende gewone dwergvleermuizen.

Foerageergebied

Foeragerende gewone dwergvleermuizen, ruige dwergvleermuizen en rosse vleermuis zijn in het gebied aangetroffen (figuur 7.1). Tweemaal is een rosse vleermuis hoog over het plangebied overgekomen. Deze heeft geen binding met het plangebied. De singels, bomenlanen en erven/tuinen wordt gebruikt als foerageergebied. In het populierenbosje achter Dragonderweg nr. 10 in deelgebied Groenpoort zijn een tiental foeragerende gewone dwergvleermuizen en enkele ruige dwergvleermuizen waargenomen.

Figuur 3.1 de functie van het plangebied voor vleermuizen.

Toetsing Flora- en faunawet

Indien door de voorgenomen ontwikkeling woningen aan de Buurtweg (84,86, 88 en 90) en aan de Dragonderweg 14 en 22 worden gesloopt zal de vaste rust- en verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis verloren gaan. Hierdoor treedt er een overtreding van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet/Wet natuurbescherming op. Dat betekent dat in dat geval een ontheffing op grond van artikel 75 Flora- en faunawet moet worden aangevraagd. Door het treffen van mitigerende en/of compenserende maatregelen is het mogelijk om de functionaliteit van het gebied voor de betreffende vleermuissoorten te waarborgen, waardoor een aantasting van de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soorten niet aan de orde is. De Flora- en faunawet staat in dat geval niet aan de uitvoerbaarheid van het plan in de weg.

Indien door de voorgenomen ontwikkeling bomen met holtes in het populierenbosje worden verwijderd zullen paarverblijfplaatsen van ruige dwergvleermuis verloren gaan. Hierdoor treedt er een overtreding met artikel 11 in het kader van de Flora- en faunawet op. Dat betekent dat in dat geval een ontheffing op grond van artikel 75 Flora- en faunawet moet worden aangevraagd.

Door de bomen met holtes en een aantal bomen in de directe omgeving te handhaven kan een overtreding van de Flora- en faunawet worden voorkomen. De bomen behouden dan de functie van paarverblijf voor ruige dwergvleermuis. Door het treffen van mitigerende en/of compenserende maatregelen is het mogelijk om de functionaliteit van het gebied voor de betreffende vleermuissoort te waarborgen, waardoor een aantasting van de gunstige staat van instandhouding van de ruige dwergvleermuis niet aan de orde is. De Flora- en faunawet staat in dat geval niet aan de uitvoerbaarheid van het plan in de weg.

De singels in richting de vijver hebben de functie als vliegroute voor gewone dwergvleermuis. Indien deze geheel of gedeeltelijk wordt verwijderd, verdwijnt de functionaliteit van deze singels als vliegroute voor vleermuizen. Het aantasten van een vliegroute kan invloed hebben op het functioneren van de vaste- rust en verblijfplaats van vleermuizen. Een vliegroute vormt namelijk de verbinding tussen verblijfplaats en foerageergebied. Indien het aantasten van een vliegroute leidt tot effecten op functionaliteit van een vaste- rust en verblijfplaats is er sprake van een overtreding in het kader van de Flora- en faunawet en dient een ontheffing aangevraagd te worden. Door het handhaven singels of door een vervangende singels/bomenrijen te realiseren kan voorkomen worden dat de vliegroute voor vleermuizen wordt aangetast.

De singels in het plangebied worden gebruikt als foerageerroute door gewone dwergvleermuis, en ruige dwergvleermuis. Indien de singels en de vijver verdwijnen zal ook een deel van het foerageergebied verloren gaan, wat een mogelijk effect kan hebben op het functioneren van vaste rust- en verblijfplaatsen. In de directe omgeving is voldoende alternatief foerageergebied aanwezig (o.a. watergangen Buurtstede), waardoor geen sprake is van het overtreden van verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet ten aanzien van het verlies aan essentieel foerageergebied.

4.6 Grondgebonden zoogdieren

Bronnen

Op basis van beschikbare verspreidingsgegevens komen de volgende algemene soorten, zoals egel, haas, konijn, mol en vos (tabel 1 Ff-wet) voor in de omgeving waarin het plangebied is gelegen. In de omgeving van het plangebied is de eekhoorn (tabel 2 Ff-wet) waargenomen. De eekhoorn is voornamelijk waargenomen in het stedelijk gebied van Veenendaal uit het plangebied zijn geen waarnemingen bekend. De waterspitsmuis is in de afgelopen tien jaar ten noorden en ten westen van Veenendaal waargenomen. Uit de directe omgeving van het plangebied zijn op basis van de verspreidingsgegevens geen waarnemingen van de waterspitsmuis bekend.

Oriënterend veldonderzoek

Op basis van een habitatbeoordeling is plangebied geschikt voor algemeen voorkomende soorten (haas, konijn, mol, vos en diverse soorten muizen). Tijdens het veldbezoek is een haas en een ree (beide tabel 1 Ff-wet) waargenomen in het plangebied. In het plangebied zijn sporen van mol, konijn en bunzing (alle tabel 1 Ff-wet) aangetroffen. Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen (nesten, knaagsporen) aangetroffen die wijzen op aanwezigheid van de eekhoorn. De watergangen zijn beoordeeld op geschiktheid voor waterspitsmuis. De brede watergang in het deelgebied Groenpoort is door het ontbreken van water- en oevervegetatie niet geschikt als leefgebied gebied voor de waterspitsmuis. De smalle watergangen (sloten) in dit plangebied zijn onder ander door het voedselrijke karakter (uitspoeling van meststoffen) en doordat de watergangen veelal droog staan niet geschikt als leefgebied voor de waterspitsmuis. In het deelgebied Veenderij zijn de bestaande watergangen recent vergraven en opgeschoond waardoor deze momenteel niet geschikt zijn als leefgebied voor de waterspitsmuis. Deze soort is gezien het ontbreken van geschikt leefgebied niet te verwachten in het plangebied.

Aanvullend onderzoek steenmarter

Tijdens de diverse uitgevoerde onderzoeken is gericht gekeken naar sporen van de steenmarter. Ondanks dat deze soort op basis van de bronneninformatie (nog) niet is waargenomen in het plangebied, is gezien de snelle opmars van deze soort naar het westen van Nederland niet ondenkbaar dat deze zich al heeft of zich in de toekomst gaat gevestigd in het plangebied. Tijdens het onderzoeken zijn geschikte locaties voor de steenmarter (rommelhoekjes, schuren) onderzocht op de aanwezigheid van sporen. Er zijn echter geen sporen van de steenmarter aangetroffen op potentieel geschikte locaties in het plangebied.

Het is aannemelijk dat deze soort, gezien de snelle areaal uitbreiding, zich in de toekomst wel kan gaan vestigen in het plangebied.

Toetsing Flora- en faunawet

Voor grondgebonden zoogdieren is er voor de voorgenomen ontwikkeling geen nader onderzoek of ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk.

4.7 Vogels

Bronnen

Op basis van de beschikbare verspreidingsgegevens blijkt dat het plangebied geschikt is voor algemeen voorkomende broedvogels. Van de vogelsoorten met een jaarrond beschermde nestplaats (categorie 1 t/m 4) zijn de volgende soorten vastgesteld in de omgeving waarin het plangebied is gelegen; steenuil, kerkuil, ransuil, buizerd, sperwer, havik, ooievaar, gierzwaluw en huismus. Van de steenuil zijn waarnemingen bekend net ten zuiden en ten oosten van het plangebied. In 2013 - 2014 was een territorium bekend langs de Dragonderweg ter hoogte van huisnummer 3 en in 2015 net ten zuiden van de Meentdijk. In het plangebied zijn waarnemingen van de steenuil bekend uit het deelgebied Veenderij.

Oriënterend veldonderzoek

Plangebied Groenpoort

Tijdens het veldbezoek is het plangebied beoordeeld op geschiktheid voor diverse soorten broedvogels van het agrarisch gebied. In het plangebied Groenpoort zijn diverse nesten aangetroffen die mogelijk geschikt zijn voor soorten met een jaarrond beschermde nestplaats. Tijdens het veldbezoek zijn twee miauwende buizerds in het plangebied Groenpoort waargenomen. Er is geen nest van buizerd in het plangebied aangetroffen. Rondom de woningen langs de Dragonderweg zijn huismussen vastgesteld. De woningen met de bijbehorende tuinen vormen een essentieel leefgebied voor de huismus (foto 11).

In het plangebied is een ooievaarspaal aanwezig waarop tijdens het veldbezoek een ooievaar zat (foto 12). Een bewoner uit het gebied gaf aan er dat kort twee ooievaars op het nest waren gezien, maar dat er nu weer een vogel aanwezig is. Centraal in het plangebied is een kunstmatige oeverzwaluwwand aanwezig (foto 13). Deze wand is in 2005 ter compensatie aangelegd. Momenteel zijn de gangen in wand deels begroeid, het is onduidelijk of de wand de afgelopen jaren nog gebruikt is genomen door oeverzwaluwen. In de wortelkluit van een omgevallen boom is een paartje ijsvogel aangetroffen (foto 14). In de wortelkluit waren meerdere oude nestholtes en een vers gegraven nestholte van een ijsvogel aanwezig. De vers gegraven nestholte is een indicatie dat de ijsvogel hier een broedplaats heeft. In april 2016 is vastgesteld dat het nest van de ijsvogel verstoord is doordat de omgevallen boom weer terug is geplaatst.

Foto 11 woningen en tuin vormen functioneel leefgebied voor de huismus.

Foto 12 ooievaarsnest in het plangebied Groenpoort.

Foto 13 oeverwalwaaier

Foto 14 aangetroffen ijsvogelnest (rood omcirkeld)

Plangebied Veenderij

Het plangebied Veenderij is geschikt voor algemeen voorkomende soorten van het agrarisch gebied. Tijdens het veldbezoek zijn diverse paartjes Kievit vastgesteld in het plangebied. In de zuidwest hoek is een door zwarte kraai bezet nest aangetroffen. In de overige delen van het plangebied is geen opgaande beplanting aanwezig, waardoor soorten met een jaarrond beschermde nestplaats die gebruik maken van bestaande nesten niet te verwachten zijn. De twee woningen langs de Dragonderweg (zuidelijk deel) zijn mogelijk geschikt als vaste rust- en verblijfplaats voor de huismus.

Aanvullende onderzoek vogels met een jaarrondbeschermde nestplaats.

Het plangebied is in de periode maart – juli onderzocht op de volgende soorten met een jaarrond beschermde nestplaats; steenuil, kerkuil, ransuil, ooievaar, buizerd, sperwer, havik, boomvalk, huismus en gierwaluw. De uitgevoerde onderzoeken zijn in het kader van de Flora- en faunawet drie jaar geldig.

Steenuil

De inventarisatie is uitgevoerd volgens de methode van STONE (Steenuiloverleg Nederland). Daarbij wordt om de 250 meter tien keer de territoriumroep van de steenuil afgespeeld met behulp van een geluidsdrager. Vervolgens wordt een minuut geluisterd en bij geen reactie wordt de werkwijze tweemaal herhaald. Verder wordt de aanwezigheid van steenuilen visueel vastgelegd.

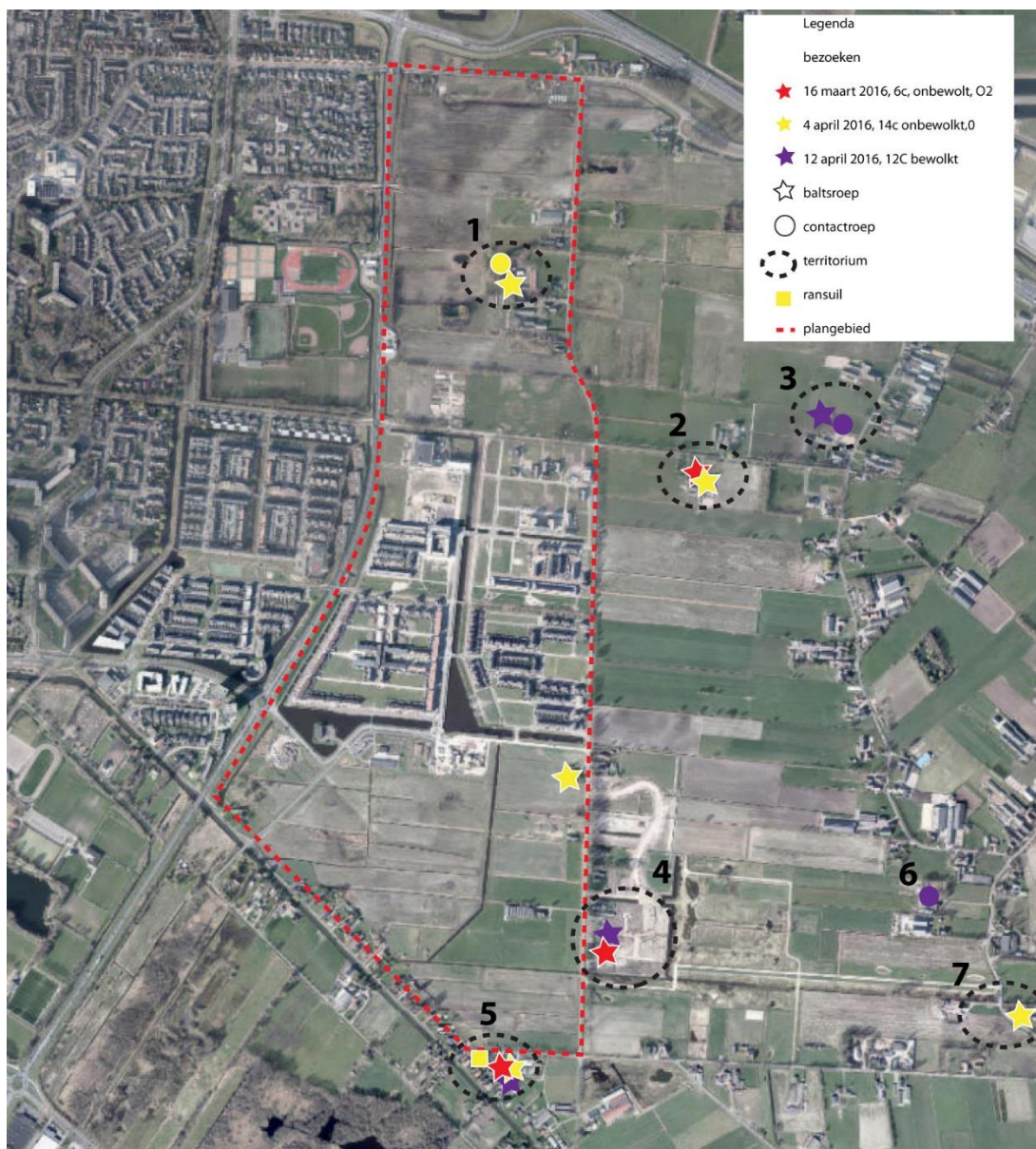
De inventarisatie is in drie telrondes uitgevoerd in de periode half februari – half april (zie tabel 3). De resultaten van de tellingen zijn ingetekend op kaart.

Tabel 3 overzicht veldinventarisatie steenuil

bezoek	datum	Temp	windrichting	wind	bewolking (octa)	tijd
1	16-03-2016	6	O	2	0/8	18:00 - 20:00
2	04-04-2016	7	NW	1	6/8	19:00 - 21:00
3	12-04-2016	12	--	2	8/8	21:00 - 22:30

Resultaten

Tijdens het veldonderzoek zijn in totaal zeven territoria van steenuil vastgesteld in en in de directe omgeving van het plangebied (figuur 3.2).

Figuur 3.2 overzicht aanwezigheid van steenuil in en in de omgeving van het plangebied.

Locatie 1

Op 4 april zijn op deze locatie twee steenuilen gehoord, waarvan een met baltsroep. De vogels zaten op het erf aan de Dragonderweg 10. Het erf bestaat uit een aantal oude schuren en een kleinschalige inrichting. Een bewoner gaf aan dat er al jaren steenuilen op het erf aanwezig zijn. De nestplaats van steenuil zit naar alle waarschijnlijkheid in de kippenschuur (mededeling bewoner). Op het erf langs de Dragonderweg is een steenuilenkast aanwezig. Deze kast is niet in gebruik genomen door de steenuil (mededeling eigenaar).

Locatie 2

Op locatie 2, Spitsbergenweg 1 is tweemaal een baltsende vogel (territoriumroep) gehoord. Op 12 april is hier de contactroep gehoord. De locatie bestaat uit erf met een aantal schuren en erfbeplanting omringd door weilanden en beplantingssingels. Deze locatie is op circa 250 meter van het plangebied gelegen.

Locatie 3

Op 12 april is op deze locatie een baltsroep en contactroep gehoord van twee verschillende vogels. De locatie bestaat uit een erf met een aantal schuren en erfbeplanting omringd door weilanden. Deze locatie is op circa 500 meter van het plangebied gelegen.

Locatie 4

Locatie 4 is net buiten het plangebied gelegen langs de Dragonderweg. Op deze locatie is tweemaal een roepende vogel (territoriumroep) gehoord. Op 4 april is een roepende vogel meer naar het noorden bij een woonhuis gehoord. Mogelijk betreft dit de dezelfde vogel die reageerde op het afspelen van het geluid. Rondom de woning zijn geen geschikte locaties (schuurtjes, nestkast) aanwezig die kunnen dienen als vaste rust- en verblijfplaats.

Locatie 5

Deze locatie is gelegen langs de Meentdijk buiten het plangebied ten zuiden van de Veenderij. Op deze locatie is elk bezoek een roepende vogel (territoriumroep) gehoord.

Locatie 6

Op 12 april is een roepende vogel (contactroep) gehoord. Er is geen territoriumroep gehoord op de ze locatie. Vandaar dat voor deze locatie geen territorium is vastgesteld.

Locatie 7

Op locatie 7 langs de Zuiderkade is op 4 april een roepende vogel (territoriumroep) gehoord. Deze locatie is gelegen op een afstand van circa 900 meter van het plangebied.

Tijdens het steenuilenonderzoek is diverse keren op geschikte locaties het geluid van de kerkuil en ransuil afgespeeld. Er is tijdens het onderzoek geen kerkuil vastgesteld. Tevens zijn geschikte schuren bekeken op de aanwezigheid van sporen van de kerkuil (braakballen, veren, krijtsporen), deze zijn echter niet aangetroffen. Ransuil is buiten het plangebied vastgesteld in een dennenbosje langs de Meentdijk. In juni en juli 2016 zijn op deze locatie jonge ransuilen gehoord.

Ooievaar

In het plangebied Groenpoort is een nestlocatie (nestpaal) voor de ooievaar aanwezig. Tijdens het veldbezoek is hier één vogel aangetroffen. In mei en juni 2016 is de locatie opnieuw bekeken en is vastgesteld dat het nest in gebruik is. In juli zijn twee jonge vogels op het nest vastgesteld. De locatie van de nestpaal is aangegeven in figuur 3.3. De ooievaar is op verschillende locaties in het plangebied en omgeving (recent ingericht natuurgebieden) foeragerend waargenomen, wat aangeeft dat het plangebied een onderdeel vormt van het leefgebied van de ooievaar.

Buizerd, havik, sperwer en boomvalk

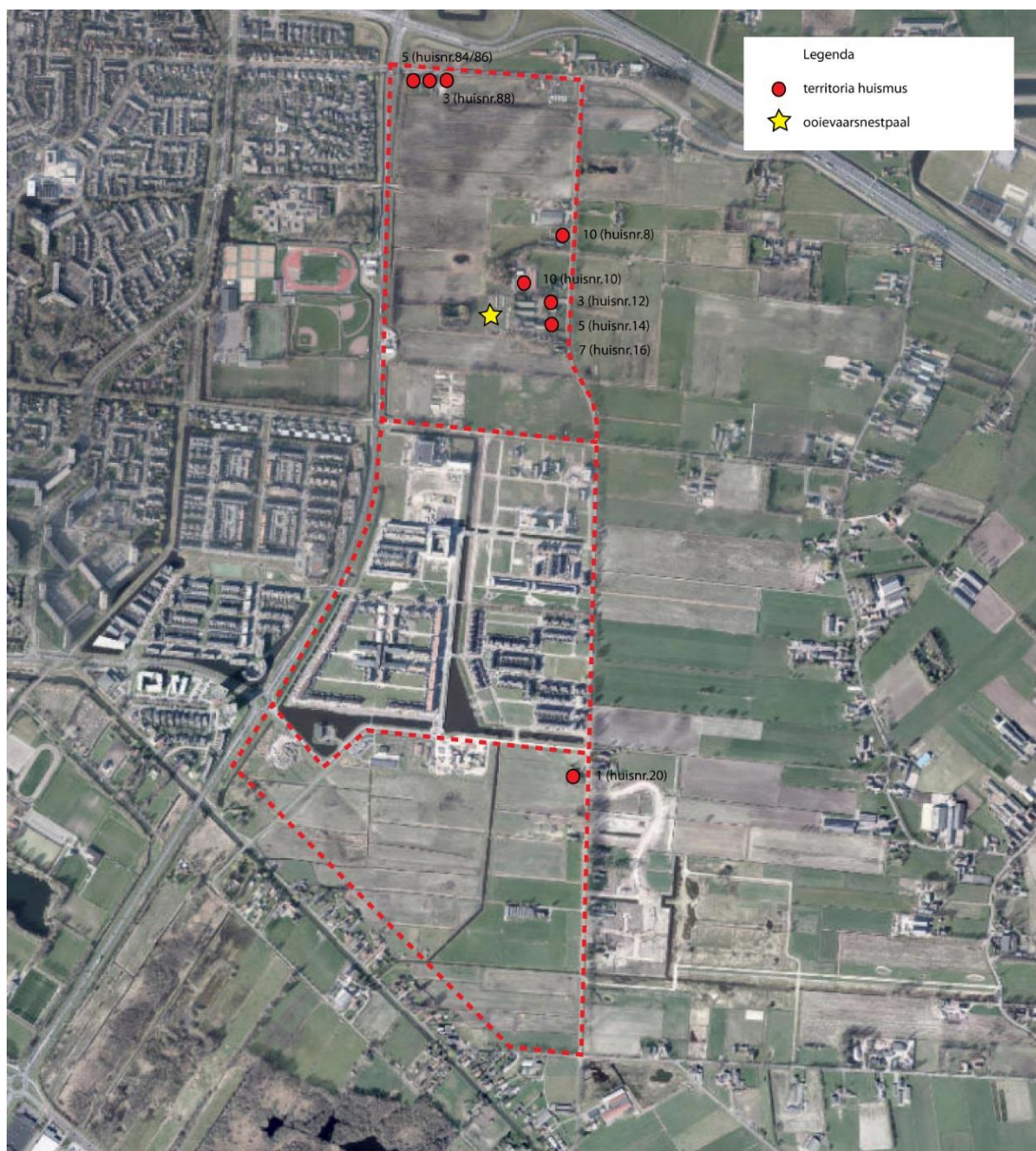
Het plangebied is op 16 maart, 7 en 20 april en 12 mei 2016 onderzocht op nestlocaties van de buizerd. In het plangebied zijn geen nestlocaties van de buizerd aangetroffen. Tijdens het onderzoek is ook gekeken naar nestlocaties van sperwer, havik en boomvalk. Voor de boomvalk is in juni en juli het plangebied onderzocht. Er zijn geen nesten van sperwer, havik of boomvalk aangetroffen in het plangebied. De buizerd is meerdere malen in het plangebied aangetroffen, het betrof vaak overvliegende vogels of in het gebied foeragerende vogels.

Huismus

Op 7 april en 12 mei 2016 zijn alle potentieel geschikte locaties voor huismus onderzocht op aanwezigheid van deze soort. In totaal zijn 43 territoria van de huismus vastgesteld in het plangebied (figuur 3.3). De omgeving van de vaste gestelde territoria (tuinen, erven) vormen een essentieel onderdeel van het leefgebied van de huismus.

Gierzwaluw

Op 21 en 30 juni en 18 juli 2016 zijn potentieel geschikte locaties voor de gierzwaluw onderzocht. Het onderzoek is uitgevoerd 's avonds tussen 18:00 en zonsondergang. Tijdens de onderzoeken zijn geen gierzwaluwen vastgesteld in de daarvoor potentieel geschikte gebouwen.

Figuur 3.3 overzicht aanwezigheid huismus en ooievaar in het plangebied.

Toetsing Flora- en faunawet

Het plangebied is geschikt voor diverse vogelsoorten van het agrarisch gebied. In het plangebied zijn diverse territoria aangetroffen van soorten met een jaarrond beschermde nestplaats. Het gaat om territoria van steenuil, ooievaar en huismus. Indien door de voorgenomen ontwikkeling vaste rust- en verblijfplaatsen van soorten met een jaarrond beschermde nestplaats verloren gaan of verstoord worden dient een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd.

4.8 Amfibieën

Bronnen

Uit beschikbare verspreidingsgegevens blijkt dat de volgende amfibieën waargenomen zijn in de omgeving waarin het plangebied zich bevindt: gewone pad, bruine kikker, bastaardkikker en kleine watersalamander. Het betreft hier algemeen voorkomende soorten (tabel 1 Ff-wet). De strikt beschermde heikikker en poelkikker (beide tabel 3 Ff-wet) zijn waargenomen in de omgeving waarin het plangebied is gelegen. Van de poelkikker zijn waarnemingen bekend uit het gebied ten oosten van het plangebied. Van de heikikker zijn waarnemingen bekend uit de Blauwe Hel ten zuiden van het plangebied. De rugstreeppad (tabel 3 Ff-wet) is waargenomen in het uurhok waarin het plangebied is gelegen. In de omgeving van het plangebied zijn op basis van beschikbare bronnen geen waarnemingen bekend van de zwaarder beschermde kamsalamander (tabel 3 Ff-wet).

Oriënterend veldonderzoek

De watergangen in het plangebied zijn geschikt voor algemeen voorkomende amfibieën. Zwaarders beschermde amfibieën zijn in de watergangen niet te verwachten. De aanwezige poelen zijn door de geïsoleerde ligging (niet verbonden met bestaande watergangen) mogelijk geschikt voor algemeen en zwaarders beschermde amfibieën (o.a. poelkikker). Tijdens het veldbezoek zijn tientallen half opgegeten padden en enkele bruine kikkers aangetroffen bij een van de poelen. Mogelijk zijn deze sporen afkomstig van bunzing of bruine rat.

Foto 15 resten van gewone pad

Foto 16 aanwezige poel

Deelgebied Groenpoort is door het ontbreken van pionier situaties niet geschikt als leefgebied voor de rugstreeppad. Met name deelgebied Veenderij kan door de recent uitgevoerde werkzaamheden een tijdelijk geschikt leefgebied voor de rugstreeppad vormen. Vooral ondiepe plas- sen, oevers en recent vergraven delen vormen een (tijdelijk) geschikt leefgebied voor de rug- streepad.

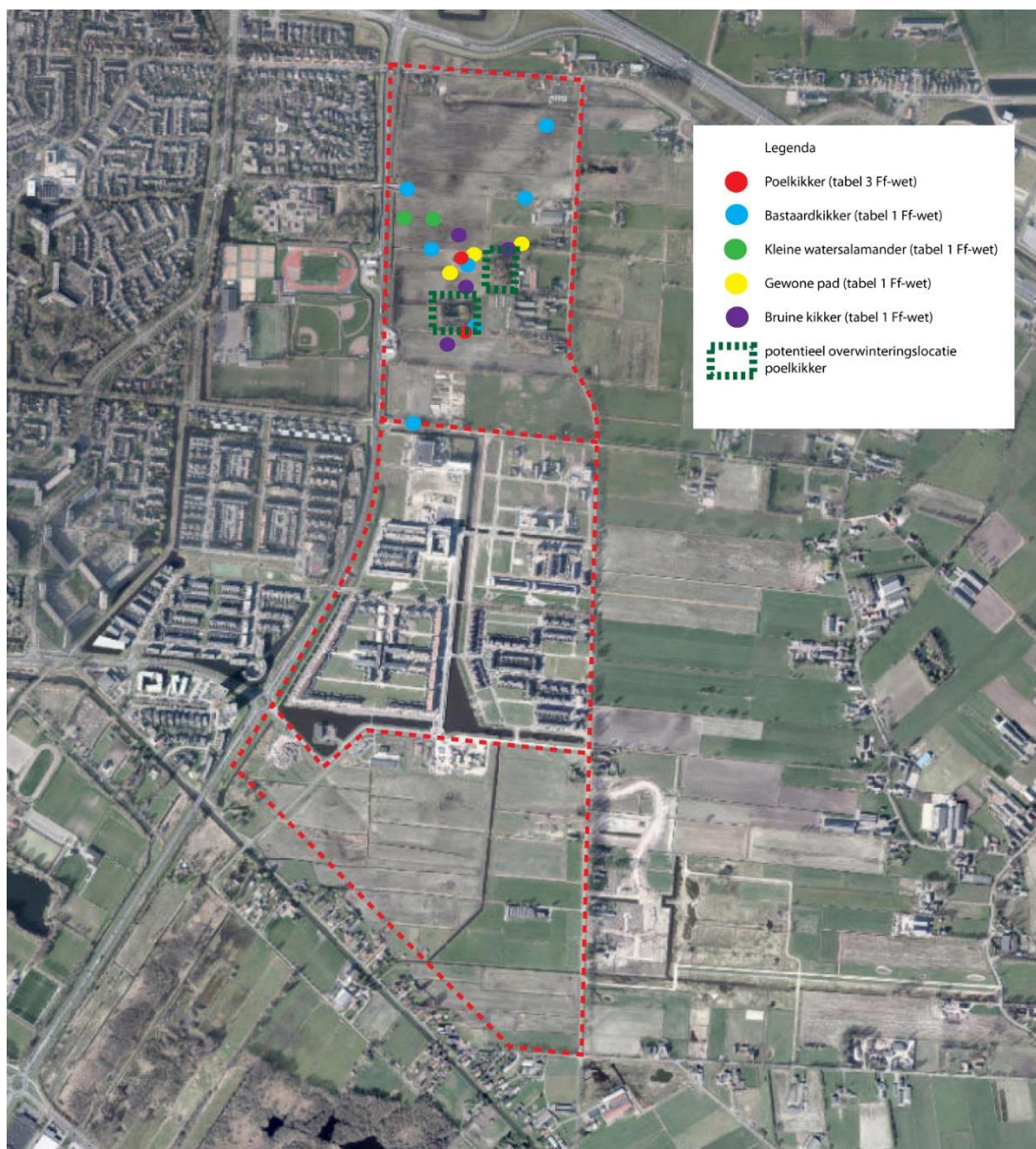
Aanvullend onderzoek amfibieën

Op 31 mei en 30 juni 2016 zijn alle poelen en watergangen in het deelgebied Groenpoort onder- zocht op aanwezigheid van amfibieën. De wateren zijn meerdere malen met een steeknet (RAVON- schepnet) onderzocht. In mei en juni zijn er ook avondbezoeken gebracht voor het vaststellen van koorzang van de rugstreeppad en poelkikker.

Tijdens het aanvullend onderzoek zijn in twee poelen in het deelgebied Groenpoort roepende poelkikkers waargenomen (figuur 3.4). Het betrof maximaal zes poelkikkers tussen enkele tien- tallen bastaardkikkers. De aanwezigheid van de poelkikker geeft aan dat de poelen geschikt zijn al voortplantingswater. De omgeving van de poelen, bestaande uit struweel en bos is geschikt als overwinteringslocatie voor de poelkikker.

Op verschillende locaties binnen het plangebied zijn bastaardkikkers, kleine watersalamanders, bruine kikker en gewone pad aangetroffen (figuur 3.4). Dit betreft allen licht beschermde soor- ten (tabel 1 Ff-wet) in het kader van de Flora- en faunawet.

Tijdens de avondbezoeken gericht op koorzang van de rugstreeppad zijn geen rugstreeppad- den vastgesteld in het plangebied. Ook in de potentieel geschikt gebieden aan de rand van het plangebied zijn geen rugstreeppadden gehoord. In juli 2016 zijn potentieel geschikt locaties on- derzocht op eiersnoeren of larven van de rugstreeppad, deze zijn niet aangetroffen in het plan- gebied.

Figuur 3.4 overzicht aanwezigheid beschermde amfibieën .

Toetsing Flora- en faunawet

In het plangebied Groenpoort komen in twee poelen de strikt beschermde poelkikker voor. Indien de voorgenoemde ontwikkeling leidt tot aantasting van het leefgebied van de strikt beschermde poelkikker dient een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet of Wet natuurbescherming aangevraagd te worden of kan er gezocht worden naar een alternatieve inrichting waardoor een overtreding van de verbodsbepaling (artikel 11) mogelijk voorkomen kan worden.

Door het treffen van mitigerende en/of compenserende maatregelen is het mogelijk om de functionaliteit van het gebied voor de poelkikker te waarborgen, waardoor een aantasting van de gunstige staat van instandhouding van de poelkikker niet aan de orde is. De Flora- en faunawet staat in dat geval niet aan de uitvoerbaarheid van het plan in de weg.

Voor lichte beschermde soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen. Voor deze soorten geldt wel de zorgplicht.

4.9 Reptielen

Bronnen

Uit beschikbare verspreidingsgegevens blijkt dat er geen reptielen zijn waargenomen in de omgeving waarin het plangebied zich bevindt.

Oriënterend veldonderzoek

Door het ontbreken van geschikt biotoop (o.a. bos, heide, water/ruigtes) zijn reptielen ook niet te verwachten in het plangebied.

Toetsing Flora- en faunawet

Voor reptielen is er voor de voorgenomen ontwikkeling geen ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk.

4.10 Vissen*Bronnen*

Uit beschikbare verspreidingsgegevens blijkt dat er beschermde vissen (tabel 2 & 3 Ff-wet) waargenomen zijn in de omgeving waarin het plangebied is gelegen. Het betreft kleine modderkruiper (tabel 2 Ff-wet), bittervoorn en grote modderkruiper (beide tabel 3 Ff-wet). Uit het vissonderzoek, uitgevoerd in 2011, blijkt dat in het deelgebied Veenderij de kleine modderkruiper en bittervoorn zijn aangetroffen. Een aantal watergangen zijn in het deelgebied Veenderij potentieel geschikt voor de grote modderkruiper, echte de grote modderkruiper is in 2011 niet aangetroffen in het deelgebied Veenderij.

Voor de kleine modderkruiper en bittervoorn is voor het uitvoeren van de werkzaamheden in het deelgebied Veenderij een ontheffing Flora- en faunawet verleend. De Gelderse Vissenatlas geeft aan dat in de directe omgeving van het gehele plangebied Veenendaal Oost de grote modderkruiper in de periode 2000 – 2011 is vastgesteld.

Oriënterend veldonderzoek

In het deelgebied Groenpoort ligt een watergang welke mogelijk geschikt is als leefgebied voor de kleine modderkruiper en bittervoorn. De overige veelal ondiepe watergangen zijn niet geschikt voor kleine modderkruiper en bittervoorn. Het gehele plangebied Groenpoort met een afwisseling van diepere en ondiepe (bijna verlandende watergangen) is mogelijk geschikt voor de grote modderkruiper.

In het deelgebied Veenderij zijn de werkzaamheden aan de watergangen reeds gestart. Hier zal conform de voorwaarden uit de uithffing Flora- en faunawet worden gewerkt. Geschiktheidsbeoordeling van het deelgebied Veenderij voor vissen is in dat kader buiten beschouwing gelaten.

Aanvullend vissonderzoek

Op 31 mei en 30 juni 2016 zijn watergangen in het deelgebied Groenpoort onderzocht op aanwezigheid van amfibieën. De wateren zijn meerdere malen met een steeknet (RAVON-schepnet) onderzocht. Potentieel geschikte watergangen voor grote modderkruiper zijn volledig onderzocht, overige watergangen zijn steekproefsgewijs onderzocht. Tijdens het onderzoek zijn geen beschermde vissen vastgesteld, enkel de algemeen voorkomende driedoornige stekelbaars.

Toetsing Flora- en faunawet

Voor vissen is er voor de voorgenomen ontwikkeling geen ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk. Wel geldt voor het uitvoeren van werkzaamheden in het water de zorgplicht.

4.11 Ongewervelden*Bronnen*

Uit beschikbare verspreidingsgegevens blijkt dat er geen beschermde ongewervelden (tabel 2 & 3 Ff-wet) waargenomen zijn in en in de directe omgeving waarin het plangebied is gelegen.

Oriënterend veldonderzoek

Tijdens het veldonderzoek zijn geen beschermde ongewervelden waargenomen. Beschermde insecten (dagvlinders, libellen, mieren, kevers) zijn in het plangebied niet te verwachten. Het habitat van beschermde insecten betreft bos,-heide, moeras- en veengebieden, en dat ontbreekt in het plangebied.

Toetsing Flora- en faunawet

Voor ongewervelden is er voor de voorgenomen ontwikkeling geen nader onderzoek of ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk.

5 Natuurbeleidskaders

5.1 Toetsingskader

Het provinciaal beleidskader van de overheid dat niet in wetgeving is vastgelegd bestaat uit:

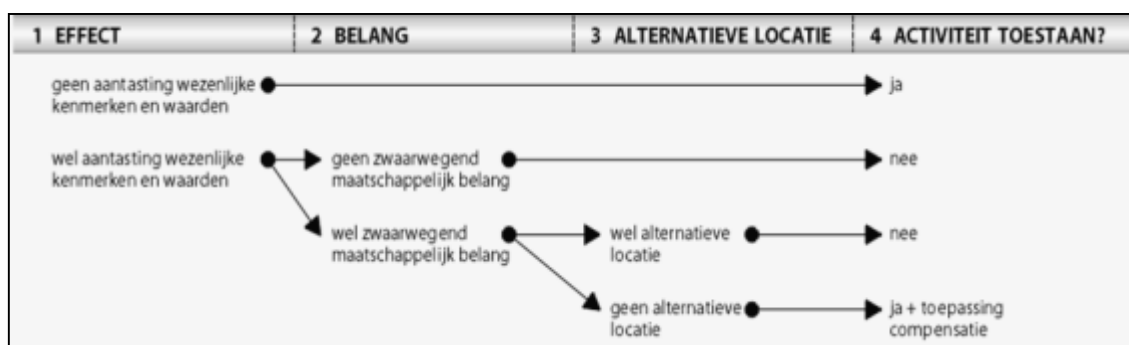
- EHS (Ecologische Hoofdstructuur). In de provincie Utrecht is de Nationaal Natuurnetwerk Nederland nog de EHS.

5.2 Ecologische Hoofdstructuur

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is op provinciaal niveau uitgewerkt tot de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (PEHS) met kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden, beheergebieden en robuuste ecologische verbindingzones. De wettelijke bescherming (Wro) van de EHS is geregeld via het bestemmingsplan.

De afweging voor ingrepen in de EHS gaat volgens het 'nee, tenzij-principe'. In onderstaand schema is dit stapsgewijs weergegeven. Ingrepen met een significant negatieve invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden mogen niet plaatsvinden, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang en indien er geen alternatieven zijn. Indien bij een ingreep schade wordt aangericht aan een EHS-gebied, dan dient dit in ieder geval gemitigeerd te worden. De resteffecten aan verlies van kwaliteit en/of oppervlakte dient te worden gecompenseerd. Daarnaast kan salderen van positieve en negatieve effecten op de EHS uitkomst bieden om projecten in de EHS te realiseren. Het verkennend natuuronderzoek geeft inzicht in de ligging van EHS gebieden in de omgeving van het plangebied en de noodzaak voor het doorlopen van 'nee, tenzij, procedure'. In de provincie Utrecht geldt met betrekking tot de externe werking van de EHS het volgende: Het is mogelijk dat bepaalde ontwikkelingen die zich buiten de EHS begrenzing afspelen, een significant schadelijk effect hebben op natuurgebieden binnen de EHS. Het gaat dan bijvoorbeeld om kleinere gebieden, die door de geringe omvang kwetsbaar zijn voor verstoringen van buitenaf.

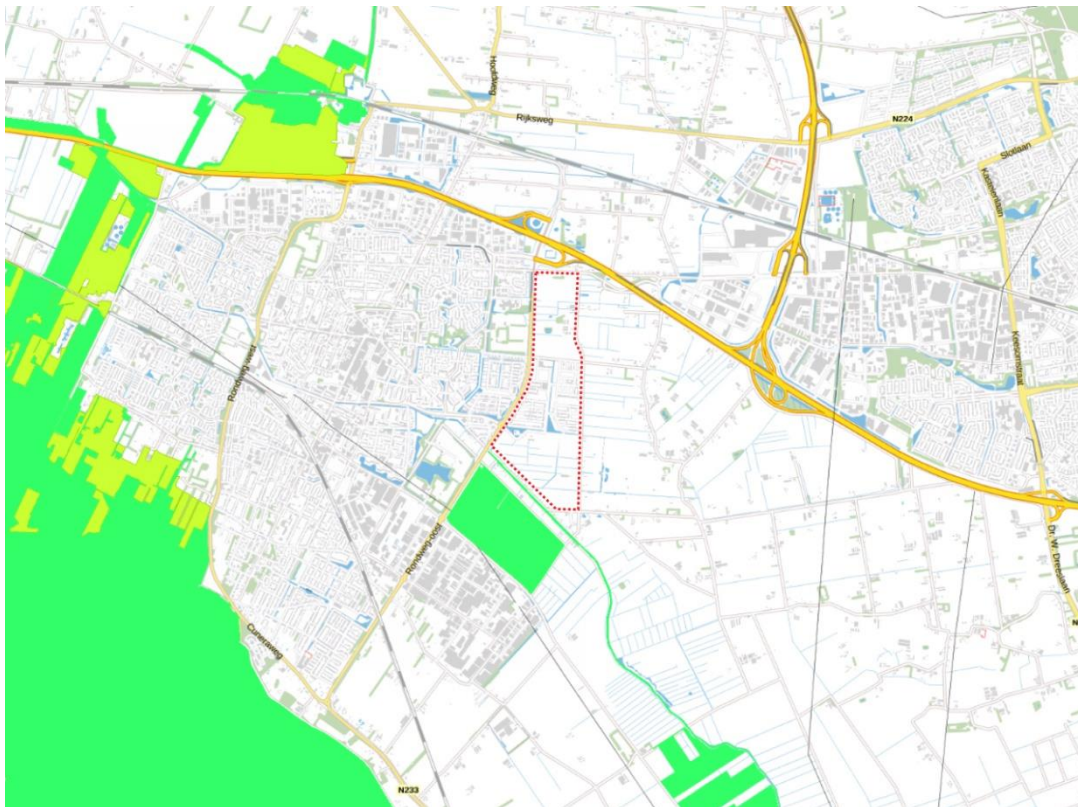
Een 'nee, tenzij-toets' behoeft alleen te worden doorlopen indien er sprake is van een RO-procedure met betrekking tot wijziging van de bestemming van het plangebied

Schema: Het 'nee, tenzij'-principe van het compensatiebeginsel.

Inventarisatie

Voor de inventarisatie van EHS-gebieden is gebruik gemaakt van de gegevens van de Provincie Utrecht. Uit deze gegevens blijkt dat de dichtstbijzijnde gebied op een afstand circa 70 m van het plangebied is gelegen. Dit betreft het Valleikanaal met natuurtypen N04.02 Zoete Plas. Het gebied De Hel/Blauwe Hel is gelegen op een afstand van circa 170 meter. In dit gebied zijn de natuurtypen N12.02 Kruiden- en faunarijck grasland, N05.01 Moeras, N06.02 Trilveen en N10.01 Nat schraalland aanwezig.

Figuur 6 plangebied (rode cirkel) ten opzichte van de EHS (bron provincie Utrecht)

Analyse en toetsing effecten

Het plangebied is niet gelegen binnen een EHS- gebied. Het EHS – gebied ten zuiden van het plangebied ligt op circa 70 m. Fysieke aantasting van het gebied is daarmee niet aan de orde. Ook verstoring (externe werking) is uitgesloten, omdat het plangebied op afstand is gelegen van het beschermde gebieden. Het plangebied wordt tevens fysiek gescheiden van de EHS middels lintbebouwing waardoor de directe verstoring (licht, geluid, trilling) geen invloed heeft. Ook blijkt uit reeds uitgevoerde hydrologisch onderzoeken dat de voorgenomen ontwikkeling geen negatieve invloed heeft op de waterhuishouding in het gebied De Hel/Blauwe Hel. Tevens is er geen directe ecologische relatie tussen het plangebied en de EHS-gebieden.

6 Wet natuurbescherming

6.1 Toetsingkader

Per 1 januari 2017 is de inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming voorzien.

De Wet natuurbescherming vervangt drie huidige natuurwetten:

- Natuurbeschermingswet 1998
- Flora- en faunawet
- Boswet

Ten aanzien van Natura 2000 zijn er weinig wijzigingen in de Wet natuurbescherming voorzien ten opzichte van de bepalingen uit de Natuurbeschermingswet 1998. Voor beschermde natuurmonumenten geldt dat de beschermingsstatus van deze gebieden in de nieuwe wet vervalst. Toetsing aan (oude doelen van) beschermde natuurmonumenten is derhalve vanaf het moment van inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming niet meer noodzakelijk.

Ten aanzien van beschermde soorten verandert e.e.a. in de Wet natuurbescherming ten opzichte van de Flora- en faunawet. Zo zijn enkele soorten die onder de Flora- en faunawet zwaarder zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming niet langer wettelijk beschermd. Het betreft soorten als kleine modderkruiper, bittervoorn en rivierdonderpad en veel plantensoorten. De nieuwe wet biedt daarnaast bescherming aan enkele soorten die momenteel onder de Flora- en faunawet nog niet zijn beschermd. Dit betreft met name enkele planten- en insectensoorten. Voor soorten die onder de Wet natuurbescherming beschermd zijn, geldt een vergelijkbaar stelsel van verbodsbepalingen als in de Flora- en faunawet het geval is. Dat betekent dat voortplantingsplaatsen en rustplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van beschermde soorten niet (opzettelijk) verstoord of vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten niet (opzettelijk) mogen worden gedood of verwond.

Op dit moment is nog niet bekend welk beschermingsregime gaat gelden voor de categorie 'overige soorten' (soorten die niet staan op Bijlage IV van de Habitatrichtlijn). De provincies en het ministerie van EZ hebben de vrijheid om soorten binnen deze categorie van soorten vrij te stellen van de ontheffingsplicht uit de nieuwe wet.

6.2 Natura 2000 – gebieden

Het plangebied ligt buiten Natura 2000-gebieden (zie hoofdstuk 2 Natuurbeschermingswet). Uit analyse van effecten en de toetsing in het kader van Natuurbeschermingswet blijkt dat nader onderzoek, stikstofberekeningen of een nadere procedure in dit kader niet aan de orde is. Dezelfde conclusies gelden ook in het kader van Wet natuurbescherming.

6.3 Soorten

6.3.1 *Nieuw beschermde soorten*

Onder de nieuwe wet zijn de vissoort kwabaal, diverse plantensoorten en enkele insectensoorten extra beschermd ten opzichte van de huidige Flora- en faunawet.

Kwabaal

De kwabaal leeft in groter (open) water, veelal in de grote rivieren. Door het ontbreken van open water welke in directe verbinding staat met grotere wateren (rivieren) is de Kwabaal niet te verwachten in het plangebied.

Planten

Uit het bronnenonderzoek blijkt, dat in het plangebied geen waarnemingen van plantensoorten bekend zijn die beschermd gaan worden in het kader van de Wet natuurbescherming. Gezien de bekende verspreiding van deze soorten en het ontbreken van geschikte specifieke biotopen voor deze soorten (vochtige, schrale-, en voedselarme tot matige voedselarme of kalkrijke bodems) worden deze soorten ook niet verwacht in het plangebied.

Insecten

Uit het bronnenonderzoek blijkt, dat in het plangebied en directe omgeving geen waarnemingen van ongewervelden bekend zijn die beschermd gaan worden in het kader van de Wet natuurbescherming. Deze soorten worden in het plangebied ook niet verwacht, gezien het ontbreken van geschikt habitat voor deze soorten, wateren met goed ontwikkeld, structuurrijk watervegetatie en/of bekende (lokale) verspreiding.

Geconcludeerd wordt dat er geen soorten in het plangebied voorkomen die nieuw beschermd zijn onder de Wet natuurbescherming.

Wijziging vrijstellingsregeling

De 'overige beschermde soorten' onder de Wet natuurbescherming (bijlage 1 bij het wetsvoorstel) mogen door provincies en het ministerie van EZ vrijgesteld worden van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming. Voor de provincie Utrecht geldt dat alle huidige tabel 1 soorten in het kader van de Flora- en faunawet met de Wet natuurbescherming zijn vrijgesteld (tabel 1 & 2 Flora- en faunawet).

7 Conclusies

Natuurbeschermingswet

Uit de effectbeoordeling blijkt dat als gevolg van het voorgenomen bestemmingsplan Veenendaal-Oost geen sprake is van een significant negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied. De Natuurbeschermingswet 1998 (artikel 19j) staat derhalve niet aan de uitvoerbaarheid van het plan in de weg. De ontwikkeling van de woningbouwlocatie Veenendaal-Oost zit als prioritair project in het Programma Aanpak Stikstof (PAS), waardoor ontwikkelingsruimte voor de ontwikkeling van deze locatie is gereserveerd in het kader van het PAS. Voorafgaand aan de bouwwerkzaamheden moeten nog wel stikstofberekeningen in AE-RIUS Calculator uitgevoerd worden om de noodzakelijke ontwikkelingsruimte in het kader van het PAS te kunnen laten afboeken door het bevoegd gezag voor de betreffende Natura 2000-gebieden.

Als gevolg van het voorgenomen plan kunnen effecten als gevolg van stikstofdepositie op het Beschermd natuurmonument Meeuwenkampje niet op voorhand worden uitgesloten aangezien Beschermd natuurmonumenten geen onderdeel uitmaken van het PAS. Er kan dus voor het Beschermd natuurmonument geen gebruik worden gemaakt van de ontwikkelingsruimte in het kader van het PAS. Binnen de huidige wetgeving (Natuurbeschermingswet 1998) moet voorafgaand aan de uitvoering van de woningbouw een stikstofberekening gemaakt worden om te bepalen welke effecten als gevolg van stikstofdepositie op het Beschermd natuurmonument kunnen optreden. Indien sprake is van een toename aan stikstofdepositie $> 0,05$ mol N/ha/jr, dan is mogelijk een vergunning op grond van artikel 16 Nbwet noodzakelijk. Voor Beschermd natuurmonumenten hoeft echter geen plantoets op grond van artikel 19j Nbwet uitgevoerd te worden. De Natuurbeschermingswet 1998 (artikel 19j) staat voor wat betreft dit aspect derhalve niet aan de uitvoerbaarheid van het plan in de weg.

Met de inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming (1 januari 2017) vervalt de beschermingsstatus van Beschermd natuurmonumenten en is het uitvoeren van een stikstofberekening niet meer aan de orde. Er hoeft dan ook geen vergunning meer aangevraagd te worden voor Beschermd natuurmonumenten.

Flora- en faunawet

Er zijn mogelijk (zwaarder) beschermde soorten (tabel 2 of 3 Ff-wet) aanwezig in of nabijheid van het plangebied. Dit betreft vleermuizen, vogels met een jaarrond beschermde nestplaats, amfibieën.

Vleermuizen

In het plangebied zijn vaste rust- en verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageerroutes van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, watervleermuis en rosse vleermuis vastgesteld.

Indien door de voorgenomen ontwikkeling woningen aan de Buurtweg (84,86, 88 en 90) en aan de Dragonderweg 14 en 22 worden gesloopt zal de vaste rust- en verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis verloren gaan. Hierdoor treedt er een overtreding van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet/Wet natuurbescherming op. Dat betekent dat in dat geval een ontheffing op grond van artikel 75 Flora- en faunawet moet worden aangevraagd. Door het treffen van mitigerende en/of compenserende maatregelen is het mogelijk om de functionaliteit van het gebied voor de betreffende vleermuissoorten te waarborgen, waardoor een aantasting van de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soorten niet aan de orde is. De Flora- en faunawet staat in dat geval niet aan de uitvoerbaarheid van het plan in de weg.

Indien door de voorgenomen ontwikkeling bomen met holtes in het populierenbosje worden verwijderd zullen paarverblijfplaatsen van ruige dwergvleermuis verloren gaan. Hierdoor treedt er een overtreding met artikel 11 in het kader van de Flora- en faunawet op. Dat betekent dat in dat geval een ontheffing op grond van artikel 75 Flora- en faunawet moet worden aangevraagd. Door de bomen met holtes en een aantal bomen in de directe omgeving te handhaven kan een overtreding van de Flora- en faunawet worden voorkomen. De bomen behouden dan de functie van paarverblijf voor ruige dwergvleermuis. Door het treffen van mitigerende en/of compenserende maatregelen is het mogelijk om de functionaliteit van het gebied voor de betreffende vleermuissoort te waarborgen, waardoor een aantasting van de gunstige staat van instandhouding van de ruige dwergvleermuis niet aan de orde is. De Flora- en faunawet staat in dat geval niet aan de uitvoerbaarheid van het plan in de weg.

De singels in richting de vijver hebben de functie als vliegroute voor gewone dwergvleermuis. Indien deze geheel of gedeeltelijk wordt verwijderd, verdwijnt de functionaliteit van deze singels als vliegroute voor vleermuizen. Het aantasten van een vliegroute kan invloed hebben op het functioneren van de vaste- rust en verblijfplaats van vleermuizen. Een vliegroute vormt namelijk de verbinding tussen verblijfplaats en foerageergebied. Indien het aantasten van een vliegroute leidt tot effecten op functionaliteit van een vaste- rust en verblijfplaats is er sprake van een overtreding in het kader van de Flora- en faunawet en dient een ontheffing aangevraagd te worden. Door het handhaven singels of door een vervangende singels/bomenrijen te realiseren kan voorkomen worden dat de vliegroute voor vleermuizen wordt aangetast.

De singels in het plangebied worden gebruikt als foerageerroute door gewone dwergvleermuis, en ruige dwergvleermuis. Indien de singels en de vijver verdwijnen zal ook een deel van het foerageergebied verloren gaan, wat een mogelijk effect kan hebben op het functioneren van vaste rust- en verblijfplaatsen. In de directe omgeving is voldoende alternatief foerageergebied aanwezig (o.a. watergangen Buurtstede), waardoor geen sprake is van het overtreden van verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet ten aanzien van het verlies aan essentieel foerageergebied.

Vogels

Het plangebied is geschikt voor diverse vogelsoorten van het agrarisch gebied. In het plangebied zijn diverse territoria aangetroffen van soorten met een jaarrond beschermde nestplaats. Het gaat om territoria van steenuil, ooievaar en huismus. Indien door de voorgenomen ontwikkeling vaste rust- en verblijfplaatsen van soorten met een jaarrond beschermde nestplaats verloren gaan of verstoord worden dient een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd.

Amfibieën

In het plangebied Groenpoort komen in twee poelen de strikt beschermde poelkikker voor. Indien de voorgenomen ontwikkeling leidt tot aantasting van het leefgebied van de strikt beschermde poelkikker dient een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet of Wet natuurbescherming aangevraagd te worden of kan er gezocht worden naar een alternatieve inrichting waardoor een overtreding van de verbodsbepaling (artikel 11) mogelijk voorkomen kan worden.

Door het treffen van mitigerende en/of compenserende maatregelen is het mogelijk om de functionaliteit van het gebied voor de poelkikker te waarborgen, waardoor een aantasting van de gunstige staat van instandhouding van de poelkikker niet aan de orde is. De Flora- en faunawet staat in dat geval niet aan de uitvoerbaarheid van het plan in de weg.

Overige beschermde soorten (tabel 1 Ff-wet).

Voor algemeen voorkomende zoogdieren en amfibieën (tabel 1 Ff-wet) geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet. Er dient in alle gevallen wel rekening gehouden te worden met de zorgplicht.

Wet natuurbescherming

In de nieuwe Wet natuurbescherming worden soorten opgenomen die onder de Flora- en faunawet nog geen bescherming genieten. Dit betreffen dus nieuwe beschermde soorten, op het moment dat de nieuwe Wet natuurbescherming zijn intrede maakt (verwacht per 1 januari 2017). Op basis van bestaande (verspreidings)gegevens blijken geen nieuwe beschermde soorten (onder de Wet natuurbescherming) voor te komen in of in de directe omgeving van het plangebied.

Daarnaast verliezen diverse soorten hun wettelijke beschermingsstatus als de Wet natuurbescherming inwerking treedt.

Natuurbeleidskaders

Ecologische Hoofdstructuur

De voorgenoemde werkzaamheden hebben geen effect op beschermde gebieden in het kader van de EHS. Er is geen nader veldonderzoek en/of effectonderzoek noodzakelijk. Er zijn geen maatregelen nodig om effecten te voorkomen/beperken. Er is geen nadere procedure noodzakelijk in de vorm van een 'nee, tenzij-toets'.

Samenvattende tabel

	Effecten	Nader veld onderzoek	Nader effect onderzoek	Mitigerende maatregelen*	Nadere procedure
Natuurbeschermingswet	<ul style="list-style-type: none"> Mogelijk stikstofdepositie 	<ul style="list-style-type: none"> Geen 	<ul style="list-style-type: none"> Ja (Voor-toets reeds uitgevoerd) 	<ul style="list-style-type: none"> Geen 	<ul style="list-style-type: none"> Geen
Flora & faunawet	<ul style="list-style-type: none"> Tabel 2-3 soorten 	<ul style="list-style-type: none"> Vleermuizen en vogels met een jaarrond beschermde nestplaats, vissen en amfibieën 	<ul style="list-style-type: none"> uitgevoerd 	<ul style="list-style-type: none"> Ja 	<ul style="list-style-type: none"> Aanvraag ontheffing
Wet natuurbescherming	<ul style="list-style-type: none"> Tabel 3 soorten (Ff-wet) 	<ul style="list-style-type: none"> Vleermuizen en vogels met een jaarrond beschermde nestplaats, vissen en amfibieën 	<ul style="list-style-type: none"> Uitgevoerd 	<ul style="list-style-type: none"> Ja 	<ul style="list-style-type: none"> Aanvraag ontheffing
EHS provincie Utrecht	<ul style="list-style-type: none"> Geen 	<ul style="list-style-type: none"> Geen 	<ul style="list-style-type: none"> Geen 	<ul style="list-style-type: none"> Geen 	<ul style="list-style-type: none"> Geen

* Mogelijke maatregelen om effecten te voorkomen

8 Literatuur

- Van Kessel, N.. & J. Kranenberg, 2012. Vissenatlas Gelderland. Ecologie en verspreiding van zoetwatervissen in Gelderland. Uitgeverij Profiel, Bedum.
- Wansink, D., Verspreidingsatlas van de zoogdieren in de provincie Utrecht, werkatlas januari 2012.
- Verkennend Natuuronderzoek Veendendaal Oost, september 2016, Sweco